

ставить під сумнів успішність подальших інтеграційних процесів в Європі у тих формах та форматах, у котрих вони існують на даний час.

УДК 329.7 (438)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПОЛЬЩІ

Ю. В. Окуньовська

Демократичні зміни, які відбувалися у Польщі наприкінці 80-х – на початку 90-х років ХХ ст., супроводжувалися активізацією громадської діяльності та ростом суспільної свідомості. У результаті розпаду партії «Солідарність» 1991 р. та зміни політичного керівництва відбулося посилення впливу громадянського суспільства на демократизацію держави.

Громадські організації стали невід’ємним елементом громадянського суспільства. Тому, доцільним є вивчення основних концепцій становлення громадянського суспільства в цілому. Що дасть нам змогу дослідити та проаналізувати концептуальні засади діяльності громадських організацій у Польщі.

Томас Гоббс був одним з перших філософів, який розробив концепцію громадянського суспільства. Ним був запропонований термін «стан природи», або «природний стан», в якому було відсутнє будь яке державне регулювання. Даний процес супроводжувався беззаконням, яке спричинило «війни всіх проти всіх». У такому стані людина виступає, як істота розумна, але наділена егоїзмом, жадобою та бажанням шкодити оточуючим. Виходом з такого стану Т.Гоббс бачив через укладення «суспільного договору», який мав забезпечити мир і безпеку у суспільстві. Тобто, громадянське суспільство за філософом, має існувати і розвиватися паралельно із становленням держави.

Свої думки на становлення громадянського суспільства мав і Ніколло Макіавеллі. На його думку, суспільство формувалося від впливом різнобічних інтересів, заснованих на меркантилізмі, відсутності морального устою. Тому, громадянське суспільство вбачалося ним, без патріотизму та духовних якостей.

Актуальними є погляди Шарля Монтеск’є. На його думку, держава та громадянське суспільство не можуть існувати без діалектичної єдності. Якщо зникне одна з цих категорій, то негативні наслідки відчує все суспільство.

На думку Жан-Жака Руссо, у результаті еволюційного переходу від вільного існування людей до організованого суспільства у процесі змін і трансформацій, формується громадянське суспільство. Дане суспільство утворюється у наслідок суспільного договору. Автор концепції вважає, що всі люди за походженням вільні, мають природні та рівні права.

Цікавою є концепція Гегеля, який вважає, що саме громадянське суспільство розкриває суть буржуазних відносин. Тобто, він вважав, що буржуазне суспільство є основою для громадянського суспільства.

Характерною ознакою громадянського суспільства у Польщі є наявність активного сектору неурядових організацій. Кількість організацій на час вступу Польщі до Європейського Союзу складала – 53 тис.

У зв’язку з збільшенням організацій та інтересу до них держави та сфери бізнесу постала необхідність вироблення концепцій вивчення діяльності даного роду об’єднань. Авторами концепцій з дослідження діяльності громадських організацій у Польщі вважаються П. Гомез та Цімерман. Вони запропонували наступні концепції:

1. Концепція цілісної організації, яка звертає увагу на співпрацю у відносинах між організацією і її середовищем (це стосується вивчення організації, які надають послуги, які складають значну частину соціальних організацій).

2. Концепція нормативної організації, зосереджує увагу не тільки на економічних аспектах діяльності організацій, а й на вивченні особливостей управління.

3. Концепція стратегічного розвитку, відповідно до якої організації є еволюційним елементом системи. Покликання яких вирішувати проблеми, які є актуальними для суспільства.

4. Експлуатаційна концепція у вивченні організацій відповідає за щоденну роботу у сфері управління і бухгалтерський облік самої організації.

Перша з даних концепцій – цілісної організації є однією з головних, оскільки, показує відносини діяльності громадських організацій з навколишнім середовищем. Аналогічний підхід можна знайти у теоретиків економіки, які пов'язані з новим інституціоналізмом. Вони вважають, що організації неурядового сектору повинні адаптуватися до навколишнього середовища і його інституційних структур.

Для вивчення громадських організацій у контексті вище названих концепцій важливими є і теоретичні аспекти, які включають в себе: інноваційність, креативність, гнучкість в роботі, цілеспрямованість і готовність вчасно виявляти соціальні проблеми.

Інший підхід до створення концепцій вивчення діяльності організацій запропонували дослідники Тадеуш Котербінський та Ян Зеленецький. Це концепція організацій, що займаються навчанням. Дослідники визначають дану концепцію, як систему, яка повинна організувати взаємодію між собою товариств та фондаций. І це дасть змогу звільнитися у ході вивчення від заангажованості та сприятиме позитивному ставленню до організацій.

Дослідження діяльності громадських організацій потребує використання також великої кількості загального-наукових методів для ґрунтового вивчення усіх аспектів функціонування, а саме: метод синтезу (узагальнення); метод індукції та дедукції; метод структурного аналізу; метод компаративного аналізу.

Вивчення розвитку громадських організацій та громадянського суспільства було і залишається актуальним, тому що сьогодні ця проблема значно ускладнюється, оскільки сучасний світ все більше інтегрується.

Опрацювання концептуальних засад дослідження діяльності громадських організацій у Польщі через призму громадянського суспільства дало нам змогу проаналізувати та вивчити: концепції становлення громадянського суспільства та їх авторів; суть поняття громадянського суспільства та громадських організацій. У ході дослідження було розглянуто концепції польських дослідників у сфері вивчення діяльності громадських організацій, це концепції: вивчення цілісної організації, нормативної, експлуатаційної та концепція стратегічного розвитку. Окремим блоком розглянуто концепцію, що має на меті вивчення організацій навчання.

УДК 327.5(477.52/6)

ВНУТРІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ ВПЛИВ КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ

В. П. Кіпень

Потужний вплив ситуації на сході України на стан і процеси в державі очевидні. Вона є системоформуючим фактором нашого буття і розвитку. Це визначає порядок денний внутрішньої політики країни та бачення її майбутнього. При цьому розуміння